

2002

titel: Deltametropool vergt meer dan lippendienst
medium: De Volkskrant
datum: 21-3-2002
auteur: D.B. Stadig

Deltametropool vergt meer dan lippendienst

*De concurrentiepositie van de Randstad in Europa kan alleen worden veiliggesteld als de krachten worden gebundeld tot een Deltametropool. In de ruimtelijke plannen die nu voorliggen wordt aan dat idee voornamelijk lippendienst bewezen, constateert **Duco Stadig**.*

In de opwinding over de opkomst van de leefbaarheidspartijen wordt al te gemakkelijk een politieke ruk naar rechts van de kiezers gezien. Het zou verstandiger zijn om de opkomst van deze lokale groeperingen te plaatsen in het perspectief van de opkomst van de Europese Unie, voor iedereen sedert 1 januari dagelijks tastbaar aanwezig in de vorm van de euro. In dat perspectief zou lokale leefbaarheid wel eens het vaandel kunnen zijn waaronder bang rechts, in de steek gelaten links en bedreigd burgerdom zich scharen om luid en duidelijk de vraag te stellen wat dit grote Europa voor het leven in Nederland betekent. Uitleggen wat acht jaar Paars aan moois heeft opgeleverd is op die vraag geen antwoord. Toegeven aan angstgevoelens door flinke taal over criminaliteit en immigratie zal evenmin helpen. Beter is het om de werkelijkheid van de Europese Unie nuchter onder ogen te zien. Die werkelijkheid is dat wij onderdeel zijn geworden van een grotere en hardere wereld waar door iedereen veel meer inspanning moet worden geleverd om zich staande te houden. Gezondheidszorg, onderwijs, vervoer en veiligheid zijn in dat licht geen luxe voor verwende consumenten maar noodzakelijke bestaansvoorwaarden voor in hun bestaan bedreigde producenten. Andersom is het zo dat de Europese Unie een noodzakelijke voorwaarde is voor vrede en veiligheid binnen dit uit vele nationale staten bestaande continent, betere condities schept voor meer evenwicht in de welvaartsontwikkeling in deze landen en nieuwe kansen biedt voor de verhoging van de levensstandaard.

De boodschap die het ontstaan van de Europese Unie voor Nederland inhoudt kan in een paar worden samengevat. Iedereen zal hard moeten werken om in dit grote Europa onze eigen Nederlandse identiteit te bewaren, onze eigen normen en waarden van vrijheid, tolerantie en solidariteit. En alle rijke landen in Europa zullen moeten meebetalen om de arme landen er bovenop te helpen. De Deltametropool is een toekomstvisie die vorm geeft aan deze opgave die Europa aan Nederland stelt.

Wie de moeite neemt de Hollandse stedenzwerm te vergelijken met andere sterk verstedelijkte gebieden in Europa en elders in de wereld zal vaststellen dat hier bij ons eerder sprake is van een dunbevolkte stad. In gebieden ter grootte van de beide Hollanden en Utrecht wonen elders niet vijf miljoen mensen, zoals hier, maar tien miljoen of meer.

Deze stedelijke constellatie staat in Europees perspectief voor een driedubbele opgave. Ruimtelijk vraagt een duurzaam deltabeheer om het handhaven van het open landschap. Het veenweidegebied dient als een buitenmodel spons om de seizoenfluctuaties in de waterstanden te verevenen. Economisch kan de beoogde bundeling van krachten alleen tot stand komen als we elkaar makkelijk kunnen bereiken zonder elke dag in de file te staan of op een winderig station te moeten wachten op een vertraagde trein. Sociaal staan we voor de opgave om een steeds internationaler samengestelde bevolking via onderwijs, arbeid en woonmilieu in de Nederlandse samenleving te integreren. Wij hebben hiertoe een aantal concepten ontwikkeld.

Waterrijk is de naam van een metropolitaan parksysteem waarin een netwerk van watergebonden routes het landschap en de steden in de delta met elkaar en met de kust verbindt en zo een ruimtelijk kader schept voor duurzame landbouw, natuurontwikkeling en recreatie.

Deltanet is de naam van een metropolitaan vervoersstelsel, dat lokale, regionale en metropolitane vervoerssystemen over weg en rail via 'connectors' aan elkaar koppelt om op die manier de beschikbare capaciteiten op al deze netten optimaal te kunnen benutten.

Metropeil is de naam van een in samenwerking met de universiteiten te ontwikkelen informatienetwerk, dat systematisch de Deltametropool met metropolen elders in de wereld vergelijkt om daarvan te leren, in het bijzonder op het gebied van maatschappelijke integratieprocessen en de rol daarin van onderwijs, arbeidsmarkt en woonmilieu.

Volgende week discussieert de Kamer over de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Wie de beleidsnota's leest en de vele honderden vragen die kamerleden daar dan over stellen, die wordt geconfronteerd met een naar binnen gerichte politieke cultuur waarin de aanwijzing van provinciale landschappen een prominente plaats inneemt. De omslag naar een op Europa gericht ontwikkelingsbeleid heeft nog niet plaatsgevonden. Het Groene Hart wordt tot Nationaal Landschap verklaard maar de motieven daartoe zijn, net als voorheen, puur defensief. Er wordt een Bereikbaarheids Offensief Randstad gelanceerd, maar twee jaar later moet een nog uit te schrijven prijsvraag uitkomst brengen voor het vervoerssysteem.

De Deltametropool wordt aangewezen als stedelijk netwerk van internationaal niveau, maar wie dit internationaal niveau vaststelt of hoe dit moet worden bereikt, daarnaar zoek je vergeefs. Integendeel, alle aandacht lijkt zich nu te concentreren op het niveau van de noordelijke en zuidelijke vleugel van de Randstad. Dit denken in niveaus is belangrijk, maar je moet beginnen met het geheel.

Mijn stelling is daarom: aan de Deltametropool wordt wel lippendienst bewezen, maar meespelen in de Europese competitie vergt meer. Dat vergt vooral snellere betere besluiten.

Dat vraagt om het stellen van prioriteiten en het aanwijzen van bestuursorganen om daar inhoud aan te geven. Voor de Deltametropool zou het goed zijn als bij de kabinetsformatie drie beslissingen worden genomen. Er komt een metropolitaan parkstelsel met een bijbehorende park-autoriteit, met eigen bevoegdheden en budget. Dat kan op basis van een wet à la de Reconstructiewet Midden Delfland. Ook in het buitenland zijn voorbeelden: het Parc Regional in Frankrijk of de Metropolitan Park Authority in Boston.

De prijsvraag voor het deltanet wordt nog dit kalenderjaar door het kabinet uitgeschreven en er komt een internationale jury om de inzendingen te beoordelen. Er komt een interuniversitair instituut voor metropoolontwikkeling die zorgt dat Nederland steeds van anderen blijft leren.

En als het kabinet echt wat wil, laat het de benoeming van een nieuwe Commissaris van de Koningin in Noord-Holland nu achterwege en voegt de beide Hollanden weer samen tot één provincie.

Duco Stadig is voorzitter van de Vereniging Deltametropool